
Noe blandet om rusmidler

BOKOVERSIKT

Heftet er en totalrevidert utgave av tidligere hefter som opprinnelig ble utarbeidet på forespørsel fra og i samarbeid med Norges rederiforbund. Målgruppen synes å være allmennheten, foruten politiet selv. Intensjonen er å gi opplysninger om rusmidler og dopingmidler og deres virkninger.

Heftet har generelle kapitler om definisjoner, inntaksmåter samt regulering og lovgivning og om konsekvenser av narkotikamisbruk og generelle indikasjoner på narkotikamisbruk. Hoveddelen omhandler de forskjellige enkeltgruppene av rusmidler. For hvert av disse er det underkapitler om bl.a. historikk, stoffbeskrivelse, produksjonsområder, fremstilling, inntaksmåter, utstyr, hvilken rus som oppnås, skadevirkninger og lovanvendelse. Det er tallrike illustrasjoner for hver stoffgruppe.

Stoffet er generelt oversiktlig og systematisk presentert. Det er gjennomført god layout, og illustrasjonene er gode og opplysende – jevnt over. Språket er greit, og man har bestrebet seg på å få frem klare budskap. Underkapitlene for hvert stoff om historikk, preparatbeskrivelse, produksjonsområder, fremstilling, utstyr og lovanvendelse er jevnt over informative og nyttige, med stort sett ukontroversiell gjengivelse av det som er den rådende oppfatning.

Når det gjelder de mer medisinske orienterte underkapitlene, er mye i tråd med rådende oppfatninger, men det forekommer også mer kontroversielle og til dels udokumenterte påstander. Eksempler på det siste er (for cannabisrøyking): ”Faren for utvikling av kreft kan derfor være overhengende” og at virkestoffet i cannabis, THC, ”kan gi nedsatt utvikling av fosteret både fysisk og mentalt under svangerskapet”. Videre omtales et ”fatalt (!) marihuanasyndrom” samt at ”misbruk av cannabis forsinket pubertet”. Disse påstandene er ikke i overensstemmelse med f.eks. WHO's rapport fra 1997. Mange vil nok også reagere på utsagn av typen ”cannabisbruk er et avvikerfenomen”.

De generelle kapitler om regulering og lovgivning og slanguttrykk vil for de fleste være nyttige og opplysende. Vegtrafikklovens bestemmelse om kjøring under påvirkning av andre rusmidler og medikamenter synes imidlertid å være utelatt. Det kan settes spørsmålsteget ved noen av de generelle kapitlene. Hvorfor er f.eks. PCP og ketamin som har identisk virkemåte, blitt plassert langt fra hverandre i stoffinndelingen? I de to kapitlene, definisjoner og inntaksmåter, brukes begrepet ”absorpsjon” forskjellig, og man kan spørre seg

hvorfor forfatterne f.eks. ikke har benyttet medisinsk leksikon eller liknende oppslagsverk når de definerte en rekke medisinske begreper, som nå står upresist eller direkte feil forklart.

Den generelle grunntonen i heftet er nokså tradisjonell, noe som blant annet kommer frem i omtalen av rusmiddelavhengighet. Endelig skjemmes heftet noe av mange små trykkfeil og unøyaktigheter.

Rusmiddelfeltet er komplekst og vanskelig. Først og fremst med hensyn til bildematerialet og de mer ”tekniske” sidene ved rusmidlene, vil man tro heftet kan gi leger en del nyttig informasjon. Med hensyn til mer medisinske sider av rusmiddelfeltet er innholdet av blandet kvalitet med bl.a. for mange udokumenterte påstander.

JørgMørland

Statens rettsstoksikologiske institutt

Publisert: 20. september 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.